

VICTOR REBENGIUC: „Puterea de a trece peste orgoliu“

□ **Vacanța dumneavoastră are ca repere câteva dintre „capitalele culturale“ europene. Megaproducția teatrală Danaidele a străbătut deja o parte a traseului care a fost stabilit. Ce impresii de călătorie aveți până acum?**

■ Sunt fericit că îmi petrec vacanța în mod activ și că am ocazia să particip, prin spectacolul **Danaidele**, la toate festivalurile de teatru din Europa. Deocamdată am trecut prin Viena și Amsterdam, unde spectacolul s-a bucurat de un succes deosebit. Nu spun vorbe mari, nu-mi place să mă laud, nu discut niciodată despre munca mea – decât, poate, în ceea ce privește modul de creație sau atmosfera din jurul unui rol – sau despre satisfacțiile pe care le am. Însă nu pot să nu recunosc că la ambele festivaluri de până acum am jucat în fața unor săli arhipline, a unor spectatori avizați, interesați de ceea ce propunea regizorul, de interpreți, de personalitatea montării.

□ **Fiecare festival este și o „piață de teatru“, un loc unde se negociază contracte sau se stabilesc viitoare colaborări.**

■ Am impresia că da. Pentru prima dată în viață fac un circuit al festivalurilor și aplauzele de la sfârșit depășesc, în general, entuziasmul rece și calculat al unor spectatori cum sunt cei din Viena sau Amsterdam. Este reconfortant să constăți că o trupă românească este stimată și confirmă prestigiul de care se bucură teatrul nostru în lume.

□ **V-ați referit doar în treacăt la efortul dumneavoastră de creație. Participarea la proiectul regizorului Silviu Purcărete a fost o ruptură cu genul de teatru pe care l-ați practicat până acum. Ce semnificație acordați acestui început?**

■ E o provocare cât se poate de serioasă, pentru că acesta e un gen de teatru care exclude narcisismul și vanitatea, orgoliul actoricesc. Sunt învățat, de la începuturile carierei mele – care s-a desfășurat sub influența unor mari regizori de teatru ca Pintilie, Ciulei, Penciucescu, Vlad Murgu –, să joc pentru spectacol și nu pentru mine. Este o modalitate generoasă de a-ți oferi calitățile pe care le ai sau pe care crezi că le ai, de a le pune în slujba unui spectacol și nu în slujba ridicării propriului monument. Ceea ce face Purcărete în **Danaidele** e ceva cu totul nou – un tip de teatru-imagie extrem de comunicativ, în care cuvintele alcătuiesc un fel de decor secund, iar semnificațiile lor particulare, cunoscute contează mai puțin. Cred că dacă am face un turneu undeva în igluurile Nordului, am fi înțeleși și de oameni care nu știu ce înseamnă teatrul sau nu înțeleg româna ori franceza. E un lucru deosebit, la care particip cu multă dăruire și sunt fericit că am fost ales pentru acest spectacol.

□ **Înainte acestor călătorii „exteriore“ în diverse spații culturale au existat călătoriile interioare, perioadele de căutare din timpul repetițiilor, acomodarea cu personajele pe care le interpretați...**

■ A fost un interval destul de dificil; așa sunt momentele în care încerci măști, pornind în ispi-

toare aventuri interioare. Eu fac parte dintre actorii care nu consideră niciodată încheiată perioada de explorări, de îmbogățiri ale rolului. Sunt încă în aceste căutări și ele nu sunt deloc ușoare. E o bucurie când găsești rezolvări, nuanțe, adevăruri – și e un mare chin, în general, atunci când ești nedecis și nu poți opta între ce e mai bine și ce e mai puțin bine în descifrarea unui personaj. Munca mea a fost foarte grea și din cauza dimensiunii ample a montării. Erau foarte mulți oameni care trebuiau disciplinați.

□ **Tocmai, doream să aflu cum v-ați simțit în mijlocul unei trupe atât de numeroase și de diverse.**

■ Foarte bine. Apăr o trupă de fete foarte drăguțe și mă lupt cu niște băieți care vor să le răpească pe fete. Marele efort, marea problemă a acestui spectacol este disciplina. Sunt două „personaje“ a câte cincizeci de oameni și toți trebuie să acționeze unitar, ca să creeze impresia că se mișcă un singur om. Este foarte dificil și mereu există multă atenție pentru păstrarea acestui element, imposibil de eludat. Fără o punere de acord perfectă s-ar rata tot spectacolul, care nu este o simplă sincronizare mecanică. Se caută întotdeauna adâncirea sentimentului pe care trebuie să-l aibă acest personaj cu atâtea capete, cu atâtea perechi de mâini și de picioare și cu tot atâtea suflete. Munca grea a interpreților constă în auto-antrenarea capacității de a crede în ceea ce fac și de a fi convingători. Și au izbutit. Trebuie să fim însă reticenți față de succesele noastre și să le acordăm o importanță egală cu valoarea lor, nu una exagerată. Și, mai ales, nu trebuie pierdut nimic din ceea ce s-a câștigat.

□ **Credeți că aceste noi măști vă fac să vă mărturisiți într-un fel pe care nu l-ați mai încercat până acum?**

■ Sigur. În ce mă privește, este o modalitate nouă de exprimare scenică. Trebuie să ai puterea să treci peste orgoliul actorului de a se arăta. E altceva atunci când joci un personaj cu care te confunzi, în care crezi, cu care te simți bine, în care te scufunzi ca într-o baie cu foarte multe arome și îți place, n-ai mai ieși din el. E bine, am făcut acest lucru și, de altfel, îl continui. În paralel joc și în spectacolele de la „Bulandra“. Dar ceea ce se întâmplă aici, la **Danaidele**, ceea ce vrea Silviu Purcărete de la actori e cu totul și cu totul altceva. E vorba și de niște renunțări pe care ni le cere și pe care le accept cu foarte multă seninătate și cu credința că ceea ce mi se întâmplă acolo este chiar teatru.

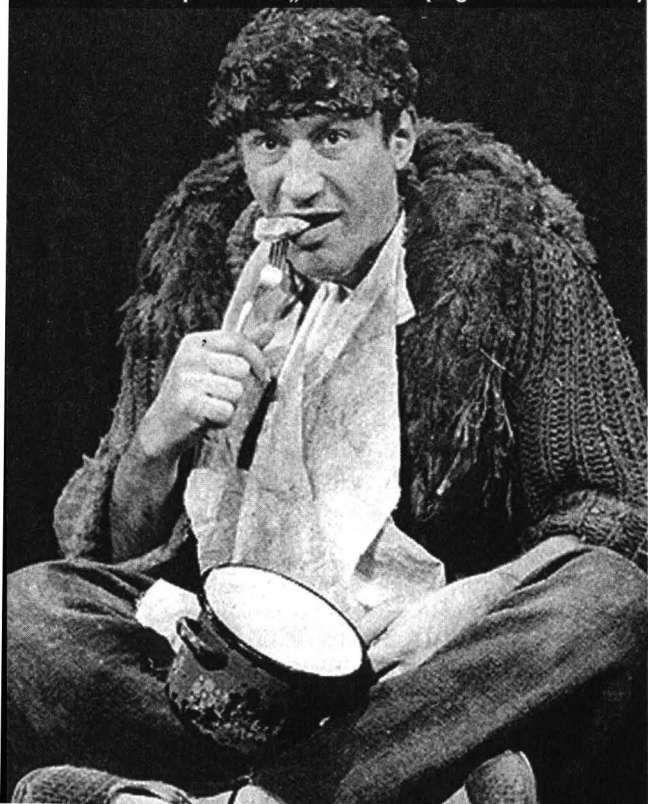
□ **Care este gândul sau starea pe care le aveți înainte de a intra pe scenă în aceste roluri?**

■ Este un sentiment de responsabilitate – pe care mi-l asum la fiecare rol, nu doar acum – , un sentiment de grijă față de posibilitățile mele de a exprima ceea ce e necesar să creez pe scenă, ceea ce îmi propun să comunic. În primul rând, responsabilitate față de cei ce sunt în sală, de public, care, pentru mine, nu este un obiect de „mângâiat“, ci un partener. Și de aceea publicul, împreună cu mine, actorul, cu colegii mei, făptuiește un miracol. Aș putea spune că participarea noastră este chiar egală. Actorii au nevoie de înțelegerea și de atenția spectatorilor, de susținerea lor, iar propunerea pe care le-o facem noi trebuie să fie foarte bine argumentată, foarte exact construită, astfel încât să ne putem întâlni pe această punte de semnificații create de energiile montării.

DIALOG

Victor Rebengiuc (Caliban) în Furtuna de Shakespeare la „Bulandra“ (regia: Liviu Ciulei)

ADINA BARDAȘ